

Przedmowa

W ostatnich latach dokonano licznych nowelizacji w dziedzinie prawa medycznego i farmaceutycznego. Jest to oczywistą konsekwencją szybkiego rozwoju medycyny i nauk pokrewnych, skutkującego wdrażaniem innowacyjnych metod leczenia i zapobiegania chorobom. Nie można jednak pominąć, że postęp w dziedzinie nauk medycznych nie zawsze nadąża za rozwojem kolejnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzkiego, wynikających głównie z rozwoju cywilizacyjnego. Wymusza to konieczność stałej ewaluacji obowiązujących regulacji prawnych w zakresie dotyczącym zarówno profilaktyki chorób, zagrożeń epidemiologicznych, prowadzenia badań, wykonywania zabiegów medycznych, a także dopuszczania do obrotu produktów leczniczych, precyzowania warunków ich wytwarzania i rozprowadzania, prowadzenia badań klinicznych czy określania wymogów dotyczących reklamy tych produktów. Zagadnienia te z oczywistych względów muszą podlegać ścisłej regulacji i kontroli.

Obserwowany na przestrzeni ostatnich lat postęp w dziedzinie nauk medycznych skutkuje również spotęgowanym rozwojem gałęzi przemysłu farmaceutycznego, co z kolei rodzi konieczność dostosowywania w aktualnej sytuacji norm prawa farmaceutycznego. Obowiązująca obecnie ustawa z 6.9.2001 r. – Prawo farmaceutyczne¹ jest niemal w całości oparta na prawie unijnym, implementując do polskiego porządku prawnego wiele aktów prawnych UE. Należy dodać, że rynek produktów leczniczych w Polsce jest regulowany nie tylko przez przepisy tej ustawy, ale także przez liczne rozporządzenia unijne, które obowiązują bezpośrednio i nie wymagają implementacji.

Niniejsza publikacja stanowi efekt współpracy pracowników Katedry Kryminologii i Polityki Kryminalnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z przedstawicielami organów ścigania. Jej celem jest ukazanie współczesnych szans i zagrożeń wyłaniających się na wielu płaszczyznach prawa medycznego i farmaceutycznego. W publikacji podjęto zarazem dyskusję nad aktualnymi problemami prawa medycznego i farmaceutycznego.

Przedstawiona w opracowaniu tematyka odnosi się do następujących zagadnień: azjatyckiej medycyny ludowej i jej związków z nielegalnym rynkiem chronionych gatunków fauny i flory, przeciwdziałania fałszowaniu produktów leczniczych na przykładzie Polski w świetle projektu ALPhA, wybranych aspektów przestępczości farmaceutycznej, globalnego systemu bezpieczeństwa epidemiologicznego, odpowiedzialności karnej osób trzecich w związku ze stosowaniem dopingu w sporcie w Rosji, opinii biegłego w sprawach o przestępstwo zabójstwa pod wpływem silnego wzburze-

¹ T.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2211 ze zm.

nia usprawiedliwionego okolicznościami, zasady projektowania uniwersalnego i klauzul społecznych w branży usług medycznych, odpowiedzialności karnej za wykonywanie bez uprawnień czynności związanych z opieką zdrowotną, wybranych aspektów zjawiska aborcji z perspektywy nielegalnego rynku medycznego i farmaceutycznego, działania na zbiorach typu *big data* z perspektywy rozwoju i ochrony rynku usług zdrowotnych – detekcji *white coat crime*, nieuczciwej reklamy produktów leczniczych oraz odpowiedzialności rodziców za zaniechanie poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym w Polsce.

Autorzy poszczególnych rozdziałów wyrażają nadzieję, że niniejsza książka stanowić będzie wszechstronny i interdyscyplinarny głos w dyskusji nad problematyką prawa medycznego i farmaceutycznego, przyczyniając się do określania kierunków dalszego rozwoju tych dziedzin prawa.

Jednocześnie autorzy dziękują recenzentom, dr hab. *I. Nowickiej* oraz dr. hab. *P. Chlebowiczowi* za cenne uwagi, które niewątpliwie miały doniosły wpływ na wartość merytoryczną niniejszej publikacji.

Wiesław Pływaczewski, Agnieszka Dobies
styczeń 2019 r.